

Frågor och svar om Vindkraftspark Tomasliden 2021

Nedan redovisas löpande de frågor som inkommit i samrådet gällande ändringsansökan för ökad totalhöjd på vindkraftverken till 250 m med svar från wpd.

1) Anläggningen bör placeras där den behövs bäst, dvs i södra Sverige. Detta på grund av de stora förlusterna i nätet att transportera energin till södra Sverige där den bevisligen behövs. Det är även stora risker att bygga långt ifrån pga risken för sabotage mot nätet som jag uppfattat idag är ålderdomligt, klent och inte helt redundant. Att hänvisa till störande ljud, förstörd vy och skuggningar som norra populationen bevisligen ska stå ut med så kan södra Sveriges population göra detsamma.

För att säkra tillgången på el i framtiden behöver vindkraft anläggas i hela landet. Elbehovet i norra Sverige förväntas öka kraftigt framöver då t ex stålindustrin övergår till fossilfri produktion med hjälp av förnybar el, se t ex [Ny rapport: Södra Sverige kan inte hämta mer el från norr \(nyteknik.se\)](http://nyteknik.se)

2) Varför är inte en miljökonsekvensbeskrivning redan framtagen innan beslut om projektering tagits? Det står att beskrivningen kommer men då borde vi fått den redan nu så vi kan komma med synpunkter på den också?

Processen enligt miljöbalken ser ut så att sökanden först tar fram ett kortfattat samrådsunderlag och samlar in frågor och synpunkter på projektet i samrådsskedet. Inkomna synpunkter beskrivs sedan i samrådsredogörelsen och beaktas vid framtagande av miljökonsekvensbeskrivningen (MKB). Sedan tas MKB och ansökan fram och ges in till Miljöprövningsdelegationen vid Länsstyrelsen. Länsstyrelsen bedömer om MKB är tillräckligt bra och omfattande eller om den behöver kompletteras. Länsstyrelsen kungör sedan att ansökan har kommit in och det finns möjlighet för berörda och allmänheten att inkomma med synpunkter på ansökan och MKB till Länsstyrelsen. Därefter fattas beslut om ansökan. I detta fall handlar det om en ändringsansökan, d.v.s. det finns redan ett tillstånd för vindkraftsparken där alla frågor har prövats av Länsstyrelsen, men sökanden vill göra en ändring. Då är det konsekvenserna av ändringen som ska utredas och beskrivas, så MKB blir inte lika omfattande.

3) Ni hänvisar bara till en "skillnad i upplevelsen" av ljudet. Denna beskrivning uppfattar inte jag som genuint genomarbetad. Det bör finnas motsvarande anläggningar med riktig data som vi kan få ta del av där värden är uppmätta. Kartorna visar inte på någon skillnad alls i de yttre delarna. Sjöarna är perfekta ljudtransportörer och kartorna ser mest ut som en schablonritning utan riktig anpassning till verkligheten. Finns ljudmättningsunderlag från olika platser runt sjöarna med hänsyn till detta?

Ljudberäkningen har genomförts med metoden Nord2000 som rekommenderas av Naturvårdsverket eftersom den tar hänsyn till varierande topografi samt även till ljudutbredning över vatten då vattenytans akustiska egenskaper kan anges. Den gröna linjen på ljudkartorna i samrådsmaterialet motsvarar 40 dB(A). Enligt villkor i tillståndet ska ljudnivån också mätas efter att anläggningen är uppförd för att säkerställa att villkoret om högst 40 dB(A) vid bostad innehålls. Om ljudvillkoret mot förmodan skulle överskridas går detta att åtgärda genom att reglera vindkraftverkens driftläge.

4) Det står inget om ljudabsorbenter "tät skog?" som lösning på ljudproblematiken. Har ni begärt avverkningsförbud på minst 5 km runt anläggningen som kan fungera som ljudabsorbenter? Anser att det bör vara ett krav för byggnation av anläggningstyper av detta slag.

Om det är öppet landskap eller tät skog ger ingen stor skillnad i ljudutbredningen eftersom ljudkällan för ett vindkraftverk är belägen på hög höjd. Det finns dessutom ingen rimlig juridisk möjlighet att helt förbjuda markägarens avverkning i ett stort område.

5) Ytterligare betydande risk finns att förstöra vattenkvalitén i både Nörd- och Sör-Lidsträsket pga mer omfattande skövling av skog, vägbyggen till vindkraftverken samt gjutning av betongfundamenten som blir 25% större. Berget är högt med branta sluttningar som gynnar att allt rinner utmed och ner i sprickorna i berget till sjöarna. Finns erfarenhet om "branta sluttningar mot sjö" då övervägande vindkraft idag har placerats på släta slätter och kuststräckor?

Det finns betydande erfarenhet av byggnation i kuperad och brant terräng eftersom ett stort antal vindkraftsparker har anlagts i norra Sverige under senare år. Placering av vindkraftverk och vägar anpassas av tekniska skäl så långt som möjligt till terrängen för att undvika branta partier. Fundamenten blir inte 25% större, se svar på fråga 6 nedan.

6) Uppfattar att sprickorna i berget transporterar vatten till våra brunnar så hur säkerställs intilliggande brunnars och sjöars kvalitet? Mätning före och efter för att garantera sjövattnet och brunnsvattnet?

Det har genomförts geotekniska undersökningar i området för att bl.a. säkerställa att det inte finns betydande sprickbildning på de platser där anläggningarna placeras.

7) Då det kommer vara betydande mängder betong, hur säkerställs att inte farliga fillers används som riskerar att läcka ner i berget medan betongen brinner?

De geotekniska undersökningarna visar att bergets hållfasthet här är tillräckligt god för att möjliggöra bergsförankrade fundament, vilket innebär att betongfundamentet blir mindre än normalt. Innan gjutningsarbetet får påbörjas besiktas och godkänner en bergsingenjör schaktbotten. För att schaktbotten skall godkännas så får inga visuella sprickor finnas. Sedan anläggs en avjämningsgjutning, vilket även täpper till de eventuellt ej synbara sprickorna.

8) Kommer fillers typ flygaska och tillsatsmedel att användas? Anser att inga giftiga fillers ska användas i detta projekt i något läge! Hur säkerställs allt gjutarbete, dvs så länge betongen inte brunnit?

Betongleverantören skall uppfylla svenska och europeiska standarder, vilket bl.a. innebär att om flygaska används är det reglerat att denna inte får komma från avfallsförbränning eller innehålla giftiga ämnen. Det utförs även tredjepartskontroller av detta. Själva härdningen bevakas med betongdator och kubtester analyseras som är tagna från betongen under gjutningen. Både på plats och i fabriken.

9) Kommer katodövervakning att implementeras för att säkerställa läget av rostangrepp på anläggningen?

Det är inte nödvändigt eftersom armeringen har en kvalitet med betydligt längre livslängd än den tekniska livslängden för anläggningen som är ca 30 år.

10) Det finns utredningar hur vindkraftsverkens påverkan på fågeldöden kan minimeras. Varför står inte det någonstans att ni ska måla vingor och fundament för att minimera skadan?

Detta handlar om en första forskningsstudie för att analysera om målade blad skulle kunna minska kollisioner med fåglar i områden som är särskilt utsatta. Studien har genomförts i Smöla vindkraftspark i Norge som är känd för att ha problem med fågelkollisioner eftersom det häckar ca 55 havsörnspar på ön. Idag strävar man istället efter att lokalisera vindkraftsparker i områden som inte hyser häckande fågelarter som är känsliga för kollisioner t ex örnar, och då behövs heller inte denna åtgärd. De utredningar som genomförts inför tillståndsansökan för Tomasliden visar att rekommenderade skyddsavstånd till häckningsplatser för känsliga fågelarter innehålls.

11) Varför har det kalhuggits utmed hela slänten ner mot Sör-Lidsträsket innan bygget av anläggningen? Är det klarställt med gällande direktiv hur mycket skog som i anslutning mot varann får kalhuggas? Nu finns inget som hejdar erosionen ner i Sör-sjön när tunga maskiner rullar runt på berget. Sjöarna har grumlats stort bara av det kalhygget då allt löst på bergssidan har sköljt ner i sjön.

De avverkningar som hittills har skett i området har genomförts av markägarna enligt de regler som gäller för skogsbruket och har ingenting med den planerade vindkraftsparken att göra.

11) Vad är det som säger att det inte blir värre erosion pga tunga maskiner och betongfundament i och med detta anläggningsbygget och hur tänker ni lösa det?

De ytor som krävs för vägar och anläggningsytor är inte så stora att de kan skapa problem med erosion. Tung maskiner körs endast på anlagda vägar.

12) Hur säkerställer ni att bygget inte orsakar ytterligare förgiftning, försurning och grumling av vattnet eller vad som nu kan hända? Tidigare var vattnet så rent att det gick att dricka direkt ur sjön.

Se svar ovan.

13) Det framgår inte hur många % mer som behöver kalhuggas för anläggningarna, vägbreddningen, kranuppställningarna och hinderfria ytor. Hur mycket mer avverkning i % är det mot planerat och är den ytan helt förbrukad sen för all framtid?

Det kan behövas ca 30% större område för anläggningen jämfört med i ursprunglig MKB. När anläggningen tjänat ut återställs området, se även svar på fråga 17. Om man istället skulle bygga fler vindkraftverk för att uppnå samma elproduktion skulle det krävas minst lika stor yta plus en större energi- och materialförbrukning för själva vindkraftverken.

Brukad yta behöver troligen vara kvar pga att byta av rotorblad och andra anläggningsdelar i framtiden.

14) Hur kommer området runt anläggningen användas som inte brukas?

Ser ingen information om hur det är tänkt i framtiden eller livslängd på anläggningen.

Området runt anläggningen kan användas som innan för t ex jakt, friluftsliv och skogsbruk. Anläggningens livslängd är ca 30 år.

15) Finns planer på att plantera in arter som är rödlistade eller kommer anläggningen vara omgärdad av staket?

Nej

16) Finns möjlighet att göra något vettigt av ytan tex "naturreservat" eller ska det bara vara ett kalhygge med en anläggning?

Det är markägaren som styr över hur marken runt anläggningarna används, vindkraftsföretaget arrenderar bara den yta som behövs för transportvägar och anläggningar.

17) Hur kommer marken återställas när anläggningen är förbrukad?

När vindkraftsparken tjänat ut återställs området, förutom vägarna som markägaren brukar vilja ha kvar. Det är vindparksägaren som ansvarar för återställningen. Enligt tillståndsbeslutet krävs dessutom att vindkraftsföretaget avsätter en ekonomisk säkerhet för detta till Länsstyrelsen redan innan byggnationen får starta.